

stand; derimod skulde det være en fuldkommen fri Sag for Enhver at nedsette sig som Brændeviinshandler. Derimod skal det ikke være tilladt at foretage Udstækning, men nu spørger jeg det ærede Medlem, som med saa stor Styrke gjorde gjældende, at det er umuligt at have de nuværende Bestemmelser, om han virkelig troer, at det vil blive muligt, naar man nu har Vanskelighed ved at overholde, at Høfere ikke handle med eller udstænke Brændeviin, i Fremtiden at have en Bestemmelse, som forbyder Udstækning, naar Enhver frit kan handle med Brændeviin rundt omkring i Landet. Det er, troer jeg, neppe muligt, selv for dem, der nære de stærkeste Illusioner om, hvorledes man kan overholde disse Love, at have den Sætning, at en Lov som denne skal kunne gjenføres, naar end ikke de nuværende Regler kunne det. Jeg mener vel, og i den Henseende er jeg enig med den høitærede Indenrigsminister, at der kunde være Grund til at tage det hele Forhold under nærmere Overveielse, men jeg troer, at man da burde tage denne Sag ganske anderledes, og sætte Indskrænkninger af en heelt anden Natur, end her foreslaaes. De ærede Medlemmer ville allerede i nærværende Session have seet, at det ikke blot er Kjøbstæderne, der have gjort Indsigelse mod fri Handel med Brændeviin, men at virkelig ikke saa Sogneraad have havt stor Betænkelse derved, idetmindste har jeg for mit Bedkommende indbragt ikke saa Adresser fra Sogneraad, som meget stærkt fraraade, at dette Lovforslag endelig vedtages eller ophøies til Lov. Iøvrigt kunne maaskee ogsaa de ærede Medlemmer stifte nogen Nytte, naar de ville alvorlig undersøge, hvorledes man rundt om i Verden ellers betragter denne Handel, og hvorfor man ikke har meent at kunne anvende de Principer, man ellers gjenfører med Hensyn til Frihandlen, paa den; man er endogsaa flere Steder gaaet saa vidt, at man har lagt det i de communale Autoriteters Haand ganske at forbyde al Brændeviinshandel; dette er skeet f. Ex. i forskjellige Communer i Nordamerika, hvor man har besluttet aldeles ikke at taale Brændeviinshandel; i Norge har man lignende Bestemmelser. Dette vilde man sandsynligviis ikke gaae ind paa her

efter hele den Stemning, som gjør sig gjældende med Hensyn til det Slags Forhold, skjøndt man ellers holder stærkt paa den communale Myndighed, men saa Meget er vist, at hvor man har troet at kunne give en vis Ret til Udsalg af Brændeviin, men dog med Begrændsning, der har man fulgt en Udvæi, som i alt Fald maa tiltale Communerne i det Hele taget, fordi den skaffer disse en stor Indtægt, nemlig at tilstede Udstæelsen af et vist Antal Næringsbeviser paa forskjellige Steder i Landet, men saaledes, at den, der bød høist — Alle ere stillede lige, og det bliver paa en Maade en Auction —, erholdt Tilladelsen, saa at Tugen blev foretrukken for den, som gav det største Beløb. I Sverrig dele Staten og Communen Indtægten. De Summer, der indvindes, kunne stundom løbe op til 3—4,000 Rd., og Communerne faae altsaa en stor og smuk Indtægt, og den Mand, som driver denne Handel, vil særlig være kaldet til at værne om den Ret, som han har erhvervet sig, og som han har betalt saa dyrt. Hvorvidt man her bør gaae denne Vej eller ikke, skal jeg aldeles ikke udtale mig om, men da denne Behandling — der kan jo ikke være Tale om, at Loven kan gaae igjennem — maaskee kan faae Betydning for Fremtiden, skal jeg dog henstille til de ærede Forslagsstillere, om de ville stænke Sagen en nærmere Undersøgelse, og om de ville finde det rigtigt at betragte Brændeviinshandel saaledes fuldstændig som en Frihandelsgjensind og gaae langt videre med Hensyn til denne Frihed, end man har gjort med Hensyn til det simpleste Haandværk, Høkerhandel og enhver anden Handel.

U. Sage: Det er ikke min Hensigt at beeltage i denne Forhandling, forsaavidt selve Lovforslaget angaaer, men hvad der bragte mig til at bede om Ordet, var en Øtring, vi hørte af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Rotwitt) i Begyndelsen af hans Foredrag. Han beklagede nemlig, at hans Forslag var kommet saa seent til Forhandling, at der ikke kan være Tale om at føre det ud som Lov i denne Samling, og denne Øtring bragte mig paa den Tanke, at det maaskee ikke vilde være